

Çevre ve Orman Bakanlığı
Çevre Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Sedat KADIOĞLU'nun
Ankara İklim Değişikliği Konferansı Münasebetiyle Yaptığı Açılış Konuşması

Bilindiği üzere, dünyamızı tehdit eden en büyük tehlikelerden birisi olarak adlandırılan küresel ısınma ve iklim değişikliği olgusu, en basta fosil yakıt kullanımı, ormansızlaşma ve diğer insan etkinlikleri sonucunda ortaya çıkmış, ekonomik büyüme ve nüfus artışı bu süreci daha da hızlandırmıştır. İklim değişikliği alanında uluslararası işbirliği girişimleri, 21 Mart 1994 tarihinde yürürlüğe giren Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) ile en üst düzeye ulaşmıştır.

BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (UNFCCC) ilkelerinin belirlendiği Hükümetlerarası Müzakere Komitesi (INC) oturumları sırasında Türkiye, hem OECD ve ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerle beraber Ek-I listesinde hem de OECD ülkeleriyle beraber Ek-II listesinde yer almıştır.

Ancak Sözleşme çerçevesinde, sera gazı emisyonlarının azaltılması yönünde alınacak yükümlülüklerin belirlenmesinde, kurumsal bir üyelik şartı aranmamaktadır. Buna ek olarak, Türkiye'nin seragazi emisyonları ile ilgili temel verileri de ülkenin sanayileşme sürecinin ilk evrelerinde olduğunu göstermektedir. Bu sebeple, Türkiye, Sözleşme'de ifade edilen "*ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluk*" yaklaşımına dayanarak, kendisine daha uygun bir konumun sağlanmasını önermiştir.

2001 yılında Marakes'te gerçekleştirilen 7. Taraflar Konferansı'nda (COP-7), Türkiye'nin adı Ek-II listesinden çıkarılmıştır. Böylelikle Taraflar, *Türkiye'nin Ek-I listesinde yer alan diğer Taraflardan farklı bir konumda bulunmasını sağlayacak özgün koşullarını dikkate almaya davet edilmiştir.*

Sonuç olarak ülkemiz, 24 Mayıs 2004 tarihi itibarı ile BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne 189. Taraf olarak katılmıştır. Bu çerçevede Bakanlığımız, 1-3 Eylül 2004 tarihleri arasında Ankara'da Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği ile Ankara İklim Değişikliği Konferansı başlıklı uluslararası katılımlı bir etkinlik gerçekleştirmektedir. Konferans'ta, ulusal ve uluslararası kuruluşların üst düzey ve teknik kadrolarının katılımıyla, karar vericilere ve anahtar paydaşlara (kamu kuruluşları, özel sektör, araştırma ve sivil toplum kuruluşları), BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin tanıtılması ve Türkiye'nin Sözleşme'ye taraf olmasından sonra alacağı yükümlülükler ve yakalayabileceği fırsatların tartışılması hedeflenmektedir.

Konferans'ta;

- BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin yükümlülükleri ve mekanizmalarının tanıtılması,
- iklim değişikliği ve Sözleşme ile ilgili en güncel teknik ve politik konuların daha iyi kavranması,
- uluslararası ortaklar ve kurumlar arasında işbirliği fırsatlarının geliştirilmesi,
- ulusal düzeydeki uzmanların bilimsel ve müzakere kapasitelerinin geliştirilmesi

öncelikli olarak ele alınacaktır.

Ankara İklim Değişikliği Konferansı, ülkemizin Sözleşme'ye taraf olmasını takiben düzenlenen ilk ve en geniş çaplı etkinlik olması açısından büyük önem taşımaktadır. 3 gün sürecek olan Konferans kapsamında, üst düzey açılış etkinliği dahil olmak üzere 12 adet bildirili oturum, 2 adet atölye çalışması, sergi ve Konferans'ın ardından 1 adet teknik gezi düzenlenecektir.

Konferans'ta yer alacak oturum basliklari;

- I. Oturum: Iklim Degisikligi ve Küresel Çabalar
- II. Iklim Degisikliginde Uluslararası Isbirligi Yaklasimlari
- III. Iklim Degisikliginde Uluslararası Isbirligi Örnekleri
- IV. IV. Oturum: Küresel Isinma ve Iklim Degisikliginin Bilimsel Temelleri
- V. Iklim Degisikliginin Çevresel, Sosyal ve Ekonomik Sonuçlari
- VI. UNFCCC Kapsamındaki Yükümlülükler, Mekanizmalar ve Politik Gellismeler
- VII. Sera Gazi Emisyonlariinin Hesaplanmasi ve Projeksiyonu
- VIII. Arazi Kullanimi, Arazi Kullanimi Degisikligi ve Ormancilik (LULUCF)
- IX. Tarim ve Atik
- X. Enerji, Ulastirma ve Sanayi
- XI. Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynaklari

Söz konusu etkinliklere, *uluslararası iliskiler, çevre, enerji, ulastirma, sanayi, atik yönetimi, tarim, arazi kullanimi ve ormancilik* sektörlerini temsil eden 19 yabancı ve 28 Türk konusmacinin ve 500'den fazla izleyicinin katilmasi beklenmektedir.

Ankara Iklim Degisikligi Konferansi, 25 Agustos 2004 tarihi itibari BM Iklim Degisikligi Çerçeve Sözlesmesi Sekretaryasi (UNFCCC), Avrupa Komisyonu (EC), Merkezi ve Dogu Avrupa için Bölgesel Çevre Merkezi (REC), BM Çevre Programi (UNEP), Hadley Center, Türkiye Teknoloji Gelistirme Vakfi (TTGV), Türkiye Çevre Koruma Vakfi (TÜÇEV) ve TEMA Vakfi tarafından **desteklenmektedir**.

Konferans'ta Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliđi (TÇMB) **Ana sponsor** olarak, Türkiye Isveren Sendikaları Konfederasyonu (TISK), Istanbul Sanayi Odasi, ERE Hidroelektrik Üretim ve Ticaret A.S., Elimsan Sirketler Toplulugu ve ISTAÇ A.S. **sponsor** olarak, Teknik Yayıncilik ve Tanitim A.S. ve Kaynak Elektrik Dergisi ise **Basin Sponsorlari** olarak yer almaktadır.

Bu vesile ile Konferans'imiz destekleyen tüm kuruluslara ve davetimizi kabul ederek değerli bilgi ve birikimlerini bizlerle paylasan tüm yerli ve yabancı kuruluslara en içten tesekkürlerimizi iletir, Konferans'in ülkemiz ve dünyanın geleceği açısından basarili sonuçlar üretmesini dileriz.

SERA ETKİSİ NEDİR?

Dünyanın iklimi, doğal süreçler kapsamında zaman zaman değişikliklere uğramıştır. Ancak bilim insanları, günümüzde yeni bir tür iklim değişikliğinin gündeme geldiği inancındadırlar. Bu değişikliklerin insanlar ve ekosistemler üzerinde büyük etkiler yaratması beklenmektedir. Atmosferdeki karbon dioksit ve diğer sera gazlarının ulaştığı birikim düzeyi, sanayi devriminden bu yana hızla yükselmiştir. Atmosferdeki sera gazı birikimlerinin artmasına en fazla fosil yakıt kullanımı, ormansızlaşma ve diğer insan etkinlikleri yol açmıştır; ekonomik büyümeyle nüfus artışı bu süreci daha da hızlandırmıştır. Sera gazları, dünyayı kusatan bir battaniye gibi enerjinin gezegenin yüzeyinden ve atmosferden kaçmasını engellemektedir. Bu birikimlerin artması durumunda ortaya çıkan asiri ısınma, doğal iklim süreçlerini olumsuz yönde etkileyebilir.

DÜNYANIN İKLİMİ GERÇEKTEN DEĞİŞİYOR MU?

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), hazırladığı Üçüncü Değerlendirme Raporu'nda "son 50 yıl içinde gözlenen ısınmanın büyük ölçüde insan etkinliklerine bağlanabileceğini gösteren yeni ve daha güçlü kanıtlar elde edildiğini" doğrulamıştır. Gelecekteki eğilimlerin tahmini sürecindeki belirsizlikler hata paylarını artırsa bile, IPCC önümüzdeki 100 yıl içinde yüzey sıcaklıklarında küresel ortalama olarak 1.4 ile 5.8 °C arasında artış olacağını öngörmektedir.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ETKİLERİ NELER OLABİLİR?

- yaşlılar ve kent yoksulları arasında hastalık ve ölümlerde artış, kuraklık ve sele maruz bölgelerde tarım ve mera veriminde azalma,
- sel, toprak kayması ve çığ hasarı olaylarında, kıyı ekosistemlerinin olumsuz etkilenmesinde, bulasıcı hastalıklar yakalanma riskinde artış,
- enerji temini güvenliğinde, su kaynaklarının hacminde ve kalitesinde azalma

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE KARŞI NASIL DUYARLI DAVRANABİLİRİZ?

- *Enerji*; yenilenebilir enerji kaynaklarının daha fazla kullanılması, enerji tasarrufu;
- *Ulaştırma*; toplu taşımacılığın artırılması, daha temiz yakıt ve teknolojilere geçiş,
- *Sanayi*; temiz üretim, üretimde verimlilik;
- *Atık*; çöp depolama sahalarının rehabilitasyonu;
- *Tarım*; sürdürülebilir tarım;
- *Arazi kullanımı*; ormanlaştırma

TÜRKİYE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin (UNFCCC) ilkelerinin belirlendiği Hükümetlerarası Müzakere Komitesi (INC) oturumları sırasında Türkiye, hem OECD ve ekonomileri geçiş sürecinde olan ülkelerle beraber Ek-I listesinde hem de OECD ülkeleriyle beraber Ek-II listesinde yer almıştır.

Ancak Sözleşme çerçevesinde, seragazi emisyonlarının azaltılması yönünde alınacak yükümlülüklerin belirlenmesinde, kurumsal bir üyelik şartı aranmamaktadır. Buna ek olarak, Türkiye'nin seragazi emisyonları ile ilgili temel verileri de ülkenin sanayileşme sürecinin ilk evrelerinde olduğunu göstermektedir. Bu sebeple, Türkiye, Sözleşme'de ifade edilen "ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluk" yaklaşımına dayanarak, kendisine daha uygun bir konumun sağlanmasını önermiştir.

2001 yılında Marakes'te gerçekleştirilen 7. Taraflar Konferansı'nda (COP-7), Türkiye'nin adı Ek-II listesinden çıkarılmıştır. Böylelikle Taraflar, *Türkiye'nin Ek-I listesinde yer alan diğer Taraflardan farklı bir konumda bulunmasını sağlayacak özgün koşullarını dikkate almaya davet edilmiştir.*

Türkiye'nin iklim değişikliği ile ilgili seçilmiş göstergelerinin karşılaştırılması (2000)

<u>Göstergeler</u>	<u>Türkiye</u>	<u>OECD</u>	<u>Dünya</u>
Kisi başı enerji temini (Toe/kisi.yıl)	1,2	4,74	1,68
Kisi başı elektrik tüketimi (kWh/ kisi.yıl)	1.817	8.089	2.343
Yakıt tüketiminden kaynaklı toplam CO ₂ emisyonları(Mt CO ₂ /yıl)	204	12.450	23.395
Yakıt tüketiminden kaynaklı kisi başı CO ₂ emisyonları (tCO ₂ /kisi.yıl)	3,0	11,1	3,9

Kaynak: OECD-IEA, Key Statistics, 2002